

(P)

Margaretas 50-årsdag

den 23 november 1958.

Blommor, blommor! Överallt står blommor.

Margareta har firat sin 50-årsdag.

Ett år har gått sedan jag firade min 80-årsdag. Vi hava tillsammans med Mumu ofta talat om den festen, men nu hade vi annat att tänka på, nämligen på Mumus förestående 50-årsdag. Det hade länge varit Mumus önskan att tillbringa denna dag i kretsen av sina ungdomsvänner och nu visste hon också, var festen skulle firas, - på Skansen, på det kulturhistoriska museet, där hon hade sitt arbete, där varje stig var henne välbekant, i en miljö, som hon betraktade som sitt andra hem. Där hade för några år sedan ett boningshus från Värmland uppställts, en nära nog 100-årig byggnad, som på den tiden beboddes av medelklassen. När man uppehöll sig i den kunde man förstå, huru folk levde på den tiden. De enstaka rummen voro stora, gästrummet mätte 6 x 10 meter, matsalen var lika stor, och det fanns många stora rum såväl en trappa upp som i bottenvåningen. Mumu hade själv tagit del i flyttningsarbeten

av "Värmlandsgården," som huset kallades, till Skansen, hon hade varit med vid gårdens invigning och vid talrika fester, som firades där, och åter och åter kom tanken, att det ~~det~~ säkert skulle bli underbart, att få fira sin egen festdag just där. Och åren gick, av drömmar blev en bestämd tanke, en önskan - och en vacker dag hade hon fattat beslutet - här skulle 50-årsdagen firas.

* Tanken, att hennes önskan skulle uppfyllas, gjord henne lycklig, och nu ägnades alla tankar på utarbetandet av festprogrammet. Hon var angelägen om att skaffa en "Skansenatpmsfär", och hon hoppades, att festen i en sådan äkta svensk miljö skulle göra ett intryck på alla., och däri hade hon inte tagit fel.

Festen skulle äga rum på kvällen före själva födelsedagen och till denne hade alla hennes ungdomsvänner, de gifta med sina ~~män~~ ^{kvinnor}, liksom den närmaste slakten bjudits. Dagen därpå, på självaste födelsedagen, söndagen den 23 november, skulle det bli mottagning hemma, - och eftersom till båda dagar väntades cirka 50 deltagare, så fanns det tillräckligt att tänka och att förbereda, och Mumu hade tagit sig en vecka ledig.

Det visade sig snart att hon inte var ensam om tanken om födelsedagen. I tjänsten hade kollegerna inte

inte suttit med ^{armarna} händerna i kors, - och så kom saken i rullning - fortsättningen blev ej mindre ståtlig än början. På måndag bjöd Skansens institution på lunch med kaffe för 70 personer, mest bland Mumus medarbetare, och till onsdag hade en inbjudan skickats rund till en subskriberad middag.

På lördagskvällen stod dörrarna till Värmlandsgården vida öppnade. Vägen dit upp var kantat av brinnande marskalkar - det var redan alldeles mörkt - och bilarna åkte fram den ena efter den andra. I gästrummet, en trappa upp, stod Margareta i en nysydd brokadklänning och tog emot gästerna. Från Köpenhamn hade Märta och Alfred kommit, från Trelleborg kusinen Nony, från Motala och Uppsala kusinerna Erik och Viktor med sina fruar. Ingen av de bjudna hade lämnat återbud. Sedan en Cock-Tail serverats hälsade Margareta gästerna välkomna; hon lämnade en liten historik om Värmlandsgården, berättade om hennes stora önskan att få fira födelsedagen just här och avslutade sitt anförande med att säga huru glad hon var att se alla sina vänner här. Det var som om tiden hade stått stilla länge, - det brann inga elektriska eller andra lampor, - bara levande ljus. Trots detta var det inte mörkt i rummen, det

var varmt och trevligt.

Nu kom Georg fram, gratulerade och överlämnade en present från släkt och vänner, ett vackert pärlhalsband, som också omedelbart blev hängtt om hennes hals av hennes äldsta väninna Eva Grönstedt.

Nu hördes musik utanför huset. Framför ingången hade Skansens Vaktparad marscherat upp med sin orkester, som hyllade jubilarerna med några musikstycken och överlämnade en rosenbukett. Under tiden hade midagen blivit serverad och man gick in i matsalen. Festpolonäsen spelades av lilla Christel. Vid det stora bordet var plats för 36 personer, vid det mindre 11, där ungdomen hade samlats. Högtidstalet hölls av Eric, och därefter följde en lång rad av tal. Stämningen var hög och glad. Sedan Alfred Nielsen, som brukligt, tackat för maten, gick man över till de andra rummen, där kaffe serverades. På en öppen buffé stod frukt, konfekt, läskedrycker, cigarrer och cigaretter m.m. - och så började dansen. Under en paus visade Georg några bilder, reproduktioner av äldre fotografier, där många av de närvarande kunde se, huru de såg ut fören rad av år sedan. När klockan närmade sig midnatt och den egentliga födelsedagen närmade sig, inträdde alldeles

oväntat en grupp av Mumus medarbetare, 17 personer, alla i folksdräkter, med fiolar och gitarrer; de uppförde danser och hyllade Mumu ^{på} många olika sätt. Nu serverades en viking, till vilken även de nykomna blevo bjudna. Men klockan stod ej stilla, det började bli sent och gästerna åkte hem den ena efter den andra. Det hade under kvällen visats Mumu mycket kärlek och vänskap, dagen blev en upplevelse, och av breven, som under de följande dagarna kom, kunde man förstå, att festen hade gjort ett stort intryck på många.

Söndagen började med att blommor kom redan tidigt och fortsatte att komma under hela förmiddagen. Det kom så många, att det knappast fanns ett bord att ställa dem ^{på}. Straxt efter tolv kom de första gratulanterna. Det var åter en grupp medarbetare, som kom med fiolar och gitarrer samt blommor. De blevo bjudna till kaffebordet, - och så följde gratulanterna i en oavbruten rad till sent på eftermiddagen. Till kvällen hade endast några av de närmaste stannat - Alfred och Märta, Greta och Nadja, kusinen Nony från Trelleborg. Så gick även den dagen till enda, och den första delen av festligheterna var avslutad.

På måndagen gav Skansens Direktion den annon -

serade lunchen, vid vilken Mumu blev vackert firad. Av kollegerna fick hon vid detta tillfälle en vacker handvävd matta. Till denna lunch var även jag bjuden.

På onsdagen gick den grandiosa subskriberade middagen av stapel. Mer än 80 personer hade samlats, bland dessa den nuvarande Skansenchefen, Professor Berg, och hans företrädare, Professor Lindblom, flera av Mumus närmaste medarbetare, representanter för pressen, radion och televisionen, o.s.v. Skansen hade för den kvällen ställt "Sollidens" vackra saler till förfogande. Man hade ställt upp en rad mindre bord med plats för 8-10 personer vid varje och vid den ena av bordens kortenderna var en plats reserverat för jubilaren. Ut ur de stora fönstren hade man den underbara utsikten över hela Stockholm med dess bekanta siluetter. På slaget en kvart i åtta rullade ^{bilen} med födelsedagsbarnet fram till "Sollidens" ingång. Direktör Håård och Direktör Eliasson tog emot. Vid trappan väntade spelman Öst - och så gick det upp till festsalen. En brusande applåd tog emot vår lilla Margareta. Gästerna hade rest sig från sina platser och jubilaren fick taga plats vid den korta endan ~~av~~ det första bordet. Det var bestämt, att hon med vissa mellanrum skulle flytta från det ena bordet

till det andra. Hennes tallrikar, vinglas m.m. voro ställda på en stor silverbricka, vilken följde med henne vid varje förflyttning. På den vänstra sidan av henne satt vid varje bord en i förväg bestämd bordsherre. Allt detta gjorde ett starkt intryck på Kiekan så att hon knappast kommer i håg alla detaljer. Vid varje bord hölls det tal, otaliga av de närvarande ville hylla henne och det dröjde ej länge förrän det rådde en hög feststämning, till vilken alla ville bidra. En av festdeltagarna sade under kvällen till en annan: "Jag beundrar detta lilla frun/^{timmer}. Det är något enastående att en människa kan samla kring sig så många vänner. Jag hör ju själv till dessa vänner, men ändå, huru är det möjligt?" Den andre svarade: "En vän kan blott den äga, som själv förstår att vara en vän, däri ligger förklaringen. Var och en av oss, som i dag deltar i denna vackra fest och som absolut ville vara med, har upplevt det vid något tillfälle, att han i "Tull" har träffat en sälsynt människa, en vänk."

"Ja, ja," sade den förste, "som man ropar i skogen..."

Trots att Mumu försökt förhindra att någonting rörande hennes födelsedag skulle komma ut till offentligheten, hade några tidningar under de näst -

följande dagarna satt in referat om födelsedagsfesten.

"Expressen" den 27/11 1958:

"Skansenfest". I går kväll satt berömdheterna tätt på Solloden, men så var det också en av Skansens egna, som hyllades - Margareta Tullander. Hon hade be- märkelsedag nämligen och att "hela" institutionen var där säger sig självt, och man hade t.o.m. mobilliserat en hel del f.d. Skansenbor, sådana som Andreas Lindblom. m.fl. Det talades mycket och delvis kul och det var tyd- ligen många, som kände sig manade". Nuvarande Chefen Gösta Berg pratade bl.a. skojigt, vidare sågs sådana som Sam Hegnell, som var en av inbjudarna till kalaset med nästan 90 deltagare. Där var ekonomichefen Arthur Brunnberg, där var Georg Eliasson, "Tuppen" ni vet och där var mycket folk från Radion t.e. kulturens fanbärare Kell Stensson, Gunnar Versén. Restaurantfolket, Musk - människor, kom i långa banor. Där var sålunda Direktör Sture Håård, C.G.Lindbom, Sune Eklund, där var Ivar Vidner och Egon Kjerrman och där var Erik Öst, för ~~✓~~ kvällen "civil". Så får inte djuren frukost i vanlig tid i dag så må det vara Skansen förlåtet, för Fröken Tullander blev rejält avfestad.

Och tre dagar senare.

"Svenska Dagbladet" den 30/11 1968.

Det hjälper inte alltid att man betalar in 30 kronor till TT för att slippa fira sin 50-årsdag. Det fick Skansens pressreklamchef och allt i allo sedan cirka ett kvartssekel, Fröken Margareta Tullander, erfara. Själva födelsedagen i söndags klarade hon väl, men sedan utbröt firandet i flera dagar med bl.a. lunch, som Skansen gavi Ekhärdsgården på måndagen och sedan en subskriberad Sollidensfest på onsdagen, där bortåt hundra personer, beundrare och beundrarinnor till "Tull", hade samlats. Inte bara från Skansen och Nordiska Museet med den nuvarande styresmannen Gösta Berg och företrädaren Andreas Lindblom i spetsen, utan också folk från Radion, TV:n och alla tidningar, vilka haft ett angenämt samarbete med denna rysslandsfödda, helyllesvenska. Georg Eliasson, intendent Bengt Bengtsson, Gunnar Versén och andra var i elden med musik, sång och kvicka tal, men jubilaren själv tog i alla fall loven av dem i sitt tacktal, där hon charmade alla på nytt. Om den lingvistiska damen sedan efter dansen och nattsexan sjöng sina vemodiga ryska folksånger eller franska visor på originalspråken vet tyvärr inte H & M, för då hade vi förstås förlänge sedan smugit oss hem för att rädda nattsömmen.

Efterspelet, som referenten omnämnt, bestod i ett par flaskor champagne, som Direktör Håård från Skansen stiftat sedan en del av gästerna hade gått.

De egentliga festligheterna äro nu slut, men hemma hos oss är det fortfarande feststämning. Det kommer alltjämt blommor, varje dag. Folk, som genom tidningarna erfarit om Margaretas födelsedag, gratulerar i efterhand och skickar blommor. Mumu kommer säkerligen ofta och gärna tänka tillbaks på de vackra dagarna kring hennes 50-årsdag och de talrika bevis av vänskap och kärlek, som visats henne.

-o-o-o-o-o-o-

den 8/12 1958.